

Turinys

1. BENDRA INFORMACIJA	2
2. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS	2
3. VSB FINANSAVIMAS	3
4. DOKUMENTŲ VALDYMAS	4
5. MITYBOS KONTROLIAVIMAS IR KOORDINAVIMAS	5
6. PARENGTOS VSB ATASKAITOS.....	5
7. VSB TEIKTOS PARAIŠKOS.....	6
8. VSB PARTNERYSTĖS IR BENDRADARBIAVIMO VALDYMAS.....	6
9. SVARBIAUSIA VYKDYTA VEIKLA.....	7
9.1. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS.....	7
9.2. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪRA.....	8
10. PRIVALOMAS SVEIKATOS MOKYMAS.....	10
11. VSB VEIKLOS KRYPTYS IR LAUKIAMAI REZULTATAI.....	10
12. ĮSTAIGOS PROBLEMOS IR JŲ SPRENDIMAS	10
13. VSB VEIKLOS REZULTATAI.....	12

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO DIREKTORIAUS VEIKLOS ATASKAITA UŽ 2014 METUS

1. BENDRA INFORMACIJA

Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – VSB) savivaldybės biudžetinė įstaiga, įsteigta savivaldybės tarybos 2008 m. sausio 17 d. sprendimu Nr. 5TS – 289 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įsteigimo“. 2011 m. VSB persikėlė į naujas, suremontuotas patalpas. Patalpos buvo suremontuotos ES struktūrinės paramos lėšomis įgyvendinus projektą „Visuomenės sveikatos biuro paslaugų infrastruktūros Lazdijuose plėtra“. Naudojamų patalpų plotas 209.16 kv. m. pagal 2009 m. liepos 7 d. turto panaudos sutartį su VšĮ Lazdijų socialinių paslaugų centru. Šiuo metu juridinis VSB adresas – Vilniaus g. 1, LT- 67106 Lazdijai. Adresas korespondencijai - Kauno g. 8, LT-67128.

Pagrindinis VSB veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje visuomenės sveikatos priežiūrą, taikant koordinacines, informacines ir kitas profilaktikos priemones informuoti ir mokyti gyventojus apie rizikos veiksnius ir pagal galimybes mažinti rizikos veiksnių paplitimą, sergamumą, propaguoti sveikos gyvensenos įgūdžius bendruomenės narių tarpe, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. VSB pagrindinės veiklos: visuomenės sveikatos stebėseną, visuomenės sveikatos stiprinimas bendruomenėse, vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūra, alkoholio, tabako ir psichoaktyvių medžiagų vartojimo profilaktika, lėtinių neinfekcinių ligų, nelaimingų atsitikimų ir traumų profilaktika, užkrečiamųjų ligų profilaktika, psichikos sveikatos stiprinimas ir susirgimų profilaktika.

Lazdijų rajono savivaldybėje visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos įgyvendinamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, Lazdijų rajono savivaldybės 2011–2020 metų strateginiu plėtros planu, Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012–2014 m. programa, Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2014 m. darbo planu ir kitais vietiniais teisės aktais.

VSB nuo įstaigos veiklos pradžios vadovauja Ramutė Kunigiškienė.

2. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

VSB už personalo valdymą atsakingas direktorius, finansų valdymą – vyr. buhalteris, už ūkinę veiklą atsakingas ūkio dalies specialistas. Nuo 2014 m. vasario 1 d. visuomenės sveikatos biure įsteigtas mitybos specialisto etatas. Specialistas dirba su programa „Dietinis maitinimas“ ir aptarnauja keturias rajono įstaigas. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, kurie veiklą vykdo Lazdijų rajono savivaldybės ugdymo įstaigose yra atskaitingi vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistui, kuris koordinuoja jų veiklą. Visi VSB darbuotojai yra tiesiogiai pavaldūs direktoriui. VSB struktūra patvirtinta direktoriaus įsakymu. Vykdamą veiklą planavimo procesą yra organizuojami darbuotojų susirinkimai. 2014 m. suorganizuota 16 susirinkimų. Visi VSB dirbantys specialistai atitinka LR Sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtintus kvalifikacinius reikalavimus, yra įgiję tinkamą išsilavinimą ir vykdo reglamentuotas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas ir veiklas, nurodytas pareigybių aprašymuose. Nuolatos keliama specialistų kvalifikacija organizuojamuose mokymuose, seminaruose, kvalifikacijos kėlimo kursuose

tiek rajone, tiek šalyje. Ataskaitiniais metais specialistai dalyvavo 5 konferencijose, 3 seminaruose, kėlė kvalifikaciją dvejuose tobulinimosi kursuose, dalyvavo 7 profesinės kvalifikacijos tobulinimo mokymuose. VSB dalyvavo Sveikatos mokslų universiteto įgyvendinamame projekte „Visuomenės sveikatos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo sistemos plėtra, įgyvendinant inovatyvius mokymosi modelius“, projekto kodas VP1-2.2-ŠMM-04-V-06-009. Specialistai gavo 288 valandų profesinės kvalifikacijos kursus pagal LR Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintą programą. Specialistams sudarytos palankios ir saugios darbo aplinkos sąlygos. Rajono ugdymo įstaigose 2014 metais dirbo 6 visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, kurie teikė visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas 14 rajono ugdymo įstaigų. Šių specialistų darbo krūviai yra paskirstyti vadovaujantis 2012 m. kovo 30 d. Lazdijų rajono tarybos sprendimu Nr. 5TS-324 „Dėl sveikatos priežiūros organizavimo Lazdijų rajono savivaldybės mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo“. Bendras VSB etatų skaičius 2014 m. gruodžio 31 d.:

Pareigybės	Užimami etatai
Direktorius	1,0
Buhalteris	0,5
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas	1,0
Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas,	0,5
Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas	1,0
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokyklose (6 specialistai aptarnauja 14 rajono ugdymo įstaigų)	4,2
Specialistas ūkio dalies reikalams	1,0
Valytojas	0.25
Mitybos specialistas	1.0
Iš viso	10.45

3. VSB FINANSAVIMAS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros 2012 m. gruodžio 20 d. įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymu Nr. XII-132, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-1226 “Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymo Nr. V-932 “Dėl valstybinės (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti reikalingų lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo” pakeitimo įsakymu nuo 2014 metų VSB vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną. Riboti ištekliai yra pagrindinė problema siekiant geresnių veiklos rezultatų, o tai sudaro nepalankias VSB veiklos sąlygas. Pagrindiniai VSB lėšų šaltiniai yra Valstybės biudžeto lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos ir papildomos lėšos iš privalomųjų

sveikatos mokymo paslaugų. Tačiau šių lėšų nepakanka produktyviai biuro veiklai užtikrinti, todėl nuolat ieškoma kitų, papildomų finansavimo šaltinių, įsijungiama į kitų įstaigų ar organizacijų vykdomus projektus. Tokia lėšų paieška, esant nepakankamam specialistų skaičiui, reikalauja neproporcingai daug laiko organizaciniams ir administraciniams reikalams. VSB skirti asignavimai 2013 – 2014 m. :

Eil. Nr.	Lėšų šaltiniai	Suma, Lt 2013 m.	Suma, Lt 2014 m.
1.	Valstybės biudžeto lėšos (per LR sveikatos apsaugos ministeriją)	29.900	241600
2.	Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto lėšos	115.000	42156
3.	Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos	78.800	-
4.	Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos	8400	1700
5.	Druskininkų savivaldybės biudžeto lėšos	15.000	4000
6.	Druskininkų savivaldybės lėšos (per LR sveikatos apsaugos ministeriją)	29.500	-
7.	Narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos ir kontrolės programos lėšos	3000.00	-
8.	Iš viso asignavimų	279600	289456

4. DOKUMENTŲ VALDYMAS

VSB už dokumentų rengimą ir tvarkymą atsakingi Biuro buhalteris ir direktorius. Ataskaitiniais metais VSB užregistruota gautų dokumentų – 158; parengtų siunčiamųjų dokumentų – 124; parengtų ir patvirtintų įsakymų veiklos organizavimo klausimais – 36, personalo klausimais 45, atostogų klausimais - 21, komandiruočių klausimais - 31. Vadovaujantis pakeistais teisės aktais pertvarkytas, papildytas naujomis bylų antraštėmis pagal atitinkamas veiklos sritis ir funkcijas ir parengtas 2015 m. VSB dokumentacijos planas. Siekiant tobulinti VSB veiklą bei vykdyti jos kontrolę, patvirtinta VSB specialistų sveikatos ugdymo ir mokymo registracijos žurnalo ir mokinių profilaktinių sveikatos patikrinimų ataskaitos formų nauja redakcija. Peržiūrėti esami vidaus kontrolę reglamentuojantys dokumentai, tai yra darbuotojų pareiginiai nuostatai, darbo tvarkos taisyklės, finansų kontrolės taisyklės, VSB darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo tvarka, VSB darbuotojų premijavimo, priedų, priemonių bei vienkartinį materialinių pašalpų mokėjimo tvarka, Tarnybinio lengvųjų automobilių naudojimo VSB tvarka ir kiti dokumentai.

Už viešųjų pirkimų organizavimą atsakingas VSB direktoriaus paskirtas asmuo. Parengta 2014 m. planuotų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinė (viešųjų pirkimų planas), viešųjų pirkimų ir pirkimų, nurodytų viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje ataskaita, sudaryta 2 viešųjų pirkimų sutartys, parengta 10 paraiškų – užduočių prekių pirkimui ir 10 paraiškų – užduočių paslaugų ar darbų pirkimui. Parengtos 5 tiekėjų apklausos pažymos.

Metų pradžioje yra aptariami ir suderinami visuomenės sveikatos priežiūros specialistų veiklos planai, suplanuota ir pateikta rajono savivaldybės administracijai pagal atskiras veiklos kryptis vykdoma visuomenės sveikatos priežiūros veikla ir jai skirti asignavimai iš valstybės biudžeto. Ataskaitiniais metais yra parengtas 1 projektas finansavimui gauti iš Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų.

5. MITYBOS KOORDINAVIMAS IR KONTROLIAVIMAS

Vadovaujantis Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. 5TS-998 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų maksimalaus etatų skaičiaus patvirtinimo“ nuo 2014 m. vasario 1 d. visuomenės sveikatos biure įsteigtas mitybos specialisto etatas. Specialistas dirba su programa „Dietinis maitinimas“ ir aptarnauja keturias rajono įstaigas:

1. Lazdijų rajono savivaldybės socialinės globos centre „Židiny“;
2. Veisiejų lopšelis-darželis „Ažuoliukas“;
3. Lazdijų mokykla-darželis „Kregždutė“;
4. Lazdijų mokykla-darželis „Vyturėlis“.

Įstaigoms valgiaraščiai sudaromi kiekvienai dienai, o Lazdijų rajono savivaldybės socialinės globos centrui „Židiny“ savaitgaliams, šventinėms dienoms. Mitybos specialistas kiekvieną dieną sudaro viso 14 valgiaraščių, kuriuos kitą rytą reikia koreguoti. Įvertinant kintantį valgančiųjų kiekį ir tiekėjų kainų svyravimus neįmanoma pateikti valgiaraščių įstaigoms be kasdieninių koregavimų, kad jie atitiktų maistinių medžiagų, kalorijų ir kainų reikalavimus. Kiekvienos dienos sudaromą valgiaraštį būtina koreguoti ir dėl to, kad maisto produktų likučių nereikėtų išmesti, o jie būtų panaudoti gaminant maistą valgantiems vaikams pagal amžių, kalorijas ir kainą. Be to, jeigu vaikas valgo tą dieną tik pietus, nevalgo pusryčių ir pavakarių, vėl reikia koreguoti tos dienos valgiaraštį dėl pasikeitusio maisto produktų kiekio. Pvz. nemokamas maitinimas socialiai remtiniams priešmokyklinio ugdymo grupės lankantiems vaikams arba 1-4 klasėje besimokantiems, pietūs kainuoja 4,20 Lt., o mokiniams, patiems perkantiems, pietų kaina - 3,38 Lt., tad kiekvienas valgiaraštis koreguojamas dėl kalorijų kiekio, kurios turi atitikti skirtą pinigų sumą.

2014 m. sudaryti 105 perspektyviniai valgiaraščiai, 30 perspektyvinių valgiaraščių su pritaikytu meniu. Paruoštos 186 technologinės kortelės. 19-je rajono įstaigų atlikta mitybos kontrolė, 4 įstaigos neatitiko reikalavimų, todėl buvo atliktas pakartotinis patikrinimas.

6. PARENGTOS VSB ATASKAITOS

1. Projekto „Visuomenės sveikatos biuro paslaugų infrastruktūros Lazdijuose plėtra“ ataskaita po projekto užbaigimo, pateikta centrinei projektų valdymo agentūrai.

2. Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2013 m. vykdytų 3 projektų ataskaitos.

3. Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros priemonių įgyvendinimo ataskaita už 2013 m. pateikta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai.

4. Druskininkų savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros priemonių įgyvendinimo ataskaita už 2013 m. pateikta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai.

5. Ataskaita apie moksleivių sveikatą ir patalpinta VSB internetiniame puslapyje (<http://www.lazdijuvsbiuras.lt/>)

6. 2 ataskaitos apie mokinių sergamumą ir atskirai apie mokinių infekcinį sergamumą. Ataskaitos patalpinta VSB internetiniame puslapyje (<http://www.lazdijuvsbiuras.lt/>).

7. Traumų pusmečio ataskaita. Ataskaita patalpinta VSB internetiniame puslapyje (<http://www.lazdijuvsbiuras.lt/>).

8. Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012-2014 m. programos ataskaita už 2012 m. pateikta ir patvirtinta rajono savivaldybės taryboje.

9. Druskininkų savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2011-2013 m. programos ataskaita už 2012 m. pateikta Higienos institutui.

10. Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012-2014 m. programos ataskaita už 2013 m. pateikta ir patvirtinta rajono savivaldybės taryboje.

11. Personalo ataskaita pateikta Higienos instituto sveikatos informacijos centrui.

12. Sveikatos ugdymo ir mokymo 2013 m. ataskaita Nr. 41-1-sveikata.

13. Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2013 m. veiklos ataskaita.

14. Valstybinės ŽIV/AIDS ir lytiškai plintančių infekcijų profilaktikos ir kontrolės programos vykdymo ataskaita, pateikta Užkrečiamų ligų ir AIDS centrui.

15. Pateikta metinė finansinė ataskaita ir 3 ketvirtinės finansinės ataskaitos, 28 biudžeto vykdymo ketvirtinių ataskaitų, 12 biudžeto vykdymo ataskaitų, 24 mėnesinės ataskaitos.

7. VSB TEIKTOS PARAIŠKOS

Vadovaujantis kvietimu teikti paraiškas pagal 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programos Nr. LT11 „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ priemonę „Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose gerinimas“ Nr. NOR-LT11-SAM-01-K-02 ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. V-716 „Dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programos Nr. LT11 „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ priemonės „Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose gerinimas“ gairių pareiškėjams patvirtinimu buvo teikta paraiška „Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose gerinimas Lazdijų rajono, Druskininkų, Alytaus rajono ir Kalvarijos savivaldybėse“ finansavimui gauti.

8. VSB PARTNERYSTĖS IR BENDRADARBIAVIMO VALDYMAS

Trūkstant materialinių ir žmogiškųjų išteklių savo veikloje VSB glaudžiai bendradarbiauja su Lazdijų rajono savivaldybės švietimo kultūros ir sporto skyriumi, Lazdijų sporto centru, Lazdijų biblioteka, sporto klubu „Sakalas“, rajono seniūnijomis, bendruomenėmis, rajono gydymo įstaigomis ir kt. rajono įstaigomis ir organizacijomis bei jų darbuotojais. Pasirašyta su partneriais 16 bendradarbiavimo sutarčių. VSB yra Lietuvos visuomenės sveikatos asociacijos narys, Savivaldybių visuomenės sveikatos biurų asociacijos steigėjas ir valdybos narys. Dalyvauta tarpžinybinių darbo grupių pasitarimuose,

Bendruomenės sveikatos tarybos, Narkotikų kontrolės komisijos, Vaiko gerovės komisijos veikloje, Nacionalinės sveikatos tarybos metinio pranešimo leidinio rengime. Teiktas pasiūlymas Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymo Nr. V-964 „Dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekte.

Atsižvelgiant į tai, kad visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos bent iš dalies yra įvairių įstaigų ir organizacijų veiklos dalis, siekiama ir toliau plėtoti bendradarbiavimą sveikos gyvensenos ugdymo veikloje.

9. SVARBIAUSIA VYKDYTA VEIKLA

9.1. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS

2014 metais Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras organizavo dvi Sveikatos mokyklas. Kovo pirmąją finišavo septintoji Sveikatos mokykla. Tradiciškai pirmąją Sveikatos mokyklos dieną dalyviai buvo supažindinti su mokyklos dienotvarkė, buvo skaitoma įžanginė paskaita ir pateikta keletas kvėpavimo pratimų. Kitomis dienomis vyko rytiniai ir vakariniai užsiėmimai. Šios Sveikatos mokyklos naujovė – pilatesas. Pilateso mokytojas pristatydamas šią mankštą, ją pavadino intelektualia, kuri lyg instrukcija, leidžia išvengti kūno problemų. Šiais metais dalyvių pietumis rūpinęsis virėjas ne tik gamino ajurvedinius pietus, bet ir daug laiko skyrė dalyvių supažindinimui su maisto paruošimo technologija, prieskonių derinimu, akcentavo teisingo valgymo svarbą. Paskutiniąją mokyklos dieną po rytinės mankštos ir priešpiečių dalyviai patraukė į indėnų žygį – „tylos“ meditaciją. Po jos laukė pirtininkas, kuris pristatė tikrąsias lietuviškos pirties tradicijas.

Antroji 2014 metais organizuota Sveikatos mokykla buvo skirta Trečiojo amžiaus universiteto studentams. Šis renginys tampa gražia, sveika tradicija, kuris sudomina ne tik jauną, bet ir vyresniojo amžiaus žmones, kurie neabejingi savo sveikatai, sveikai gyvensenai. Pirmąjį susitikimą dalyviai pildė anketas, jiems buvo pamatuotas kraujo spaudimas, specialiomis svarstyklėmis nustatytas KMI, skeletiniai raumenys (%), riebalai supantys vidaus organus bei kūno riebalai (%). Rytais miesto parke vyko rytinė mankšta. Ji reiškia ne vien judėjimą, bet ir atpalaiduojantį bėgimą, kurio metu atsikratoma pykčio bei kamuojančio streso. Visą sveikatos mokyklos savaitę dalyviai valgė sveikus pietus, kurie buvo gaminami pagal specialią receptūrą. Sveikatos mokyklos dalyviai ne tik aktyviai užsiimimėjo fizine veikla, bet ir žinių sėmėsi iš dviejų lektorių, vaistininko – žolininko chemijos mokslų daktarės.

2014 m. balandžio 7 – 8 dienomis vyko renginys „Atvirų durų dienos Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure“. Renginys buvo skirtas Pasaulinei sveikatos dienai paminėti, kurio metu buvo atliekamas cholesterolio, gliukozės kiekio kraujyje tyrimas, kūno masės matavimas specialiomis svarstyklėmis (KMI, riebalų ir raumenų santykis, vidaus organų riebalų kiekis, rekomenduojamas dienos kalorijų poveikis), kraujospūdžio matavimas. Renginio tikslas - skleisti sveikatos žinias bendruomenėje.

Kiekvienais metais gegužės mėn. 25-31 d. Europoje minima „Europos kovos su vėžiu savaitė“. Jos metu organizuojamuose renginiuose visuomenė supažindinama su vėžio prevencijos priemonėmis, atkreipiamas visuomenės dėmesys apie būtinybę imtis priemonių kovai su šia sunkia liga, teikti pagalbą vėžio paliestiems asmenims. VSB prisijungė prie

organizuojamo renginio Alytuje – Bėgimo kovai su vėžiu palaikyti. Buvo surinkta bėgikų komanda. Bėgime dalyvavo Lazdijų M.Gustaičio gimnazijos mokiniai bei kiti rajono gyventojai. Lazdijus atstovavo 13 bėgikų, kurie palaikė šią gražią iniciatyvą ir šauniai pasirodė šiame renginyje.

2014 m. Lazdijų visuomenės sveikatos biuro komanda „VSB plekšnės“ dalyvavo kulinarijame šou - varžytuvėse „Žuvis kitaip“. Šiame renginyje VSB komanda gamino patiekalą „Šamo granatos“. Šis patiekalas buvo įvertintas aukštais balais ir sulaukė žiniasklaidos dėmesio.

2014 m. rugsėjo 24–25 d. Kauno miesto savivaldybės didžiojoje salėje visuomenės sveikatos biuro specialistės dalyvavo tarptautiniame renginyje „Darnus judrumas geresnei sveikatai ir aplinkai“, kurio šūkis „Judėk permainų link“. Buvo pristatytas stendinis pranešimas „Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro geroji patirtis“ ir pasidalijo gerosios praktikos pavyzdžiais, kaip skatinamas Lazdijų rajono gyventojų fizinis aktyvumas, gerinamas jaunimo ir visos bendruomenės supratimas apie darnų judėjimą.

2014 metais buvo suorganizuoti trys praktinių seminarų ciklai „Stresas ir sveikata“. Praktiniuose seminaruose dalyvavo Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės, Lazdijų rajono policijos komisariato, Lazdijų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnai bei tarybos nariai, įstaigų vadovai, savivaldybės administracijos darbuotojai ir kiti Lazdijų rajono gyventojai. Nagrinėta tema plati ir gili, tiesiogiai veikianti asmeninius, socialinius, darbinius santykius. Praktinių seminarų lektorius psichologas - psichoterapeutas išskyrė esmines streso priežastis ir pasekmes kasdieninėse darbo bei namų aplinkose, davė daug ir vertingų praktinių patarimų kaip nugalėti stresą arba jo išvengti.

2014 m. vyko du žygiai dviračiais. Prieš abu žygius visi dalyviai atliko rytinę mankštą, kurią organizavo VSB. Pirmasis žygis „Mink į priekį 2014“ vykęs birželio mėnesį, pasižymėjo ypatingai didele gausa dviračio entuziastų, kurių susirinko daugiau kaip 300 žmonių. Sustojimuose žygio dalyvių laukė prevencinių priemonių pristatymas ir nuotaikingos rungtys. Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistės rūkymo analizatoriumi rūkančiuosius kvietė pasitikrinti CO kiekį iškvepiamajame ore, vėliau naudojant priemonę „Neblaivumo akinius“ norintieji įveikė dar vieną išbandymą, turėjo kuo tiesiau praeiti pažymėtą atstumą. Antrasis, orientavimosi žygis dviračiais „Mano dviratukas lekia, nesustoja“ vyko rugsėjo mėnesį.

9.2. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras kartu su Lazdijų rajono savivaldybe ir rajono jaunimu balandžio 14-15 dienomis organizavo konsultaciją - diskusiją „Apie jaunimo sveikatą ir jos stiprinimą“. Diskusijos tikslas – skatinti jaunimą rūpintis savo sveikata, domėtis sveika gyvensena bei ją propaguoti. Diskusijoje su jaunimu taip pat dalyvavo atstovas iš Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento strategijos, stebėsenos ir analizės skyriaus. Diskusijoje buvo svarstoma sveikatos stiprinimo veikla jaunimo tarpe. Kitą dieną rajono savivaldybės posėdžių salėje jaunimas susitiko su Lazdijų rajono savivaldybės meru, kitais savivaldybės atstovais, diskutavo ir aptarė svarbiausius jaunimo sveikatos klausimus bei teikė siūlymus psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos, fizinio aktyvumo didinimo ir psichinės sveikatos stiprinimo temomis. Taip pat buvo diskutuojama apie švietimo ir žiniasklaidos vaidmenį propaguojant sveiką gyvenseną.

Kiekvienais metais, prasidėjus vasarai, ugdymo įtaigose organizuojamos mokinių vasaros stovyklos. Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras specialistės vyksta į ugdymo įstaigas, kur organizuoja akciją „Poilsiaukime saugiai“. Birželio mėn. buvo vykdoma akcija Lazdijų mokykloje – darželyje „Vyturėlis“, Lazdijų mokykloje – darželyje „Kregždutė“, Seirijų A. Žmuidzinavičiaus ir Veisiejų gimnazijose. Akcijos metu visuomenės sveikatos biuro specialistės stovyklos dalyvius supažindino su gamtoje tykančiais pavojais ir suteikė daug informacijos, kaip jų išvengti. Specialistės stovyklautojams išdalino knygeles „Kovok su erkėmis! Būk kietas!“, taip pat mokymo priemonių pagalba mokė, kaip suteikti pirmąją pagalbą skenduoliui, užsidėję mokymo priemonę „Neblaivumo akinius“ mokiniai bandė pataikyti kamuolį į krepšį, „Lėlės rūkalės“ pagalba stovyklautojai pamatė, kiek dervų susikaupia plaučiuose surūkius vieną cigaretę. Po to vyko judrusis žaidimas „Skaičiai“, kurio metu stovyklautojai išbandė savo dėmesingumą ir fizinius sugebėjimus.

Tęsiama jau tapusi tradicija – metų baigiamoji konferencija. Šie metai taip pat ne išimtis. Gruodžio 4 dieną buvo suorganizuota ketvirtoji konferencija „Sveiki vaikai – sveika ateities visuomenė“. Konferencija buvo skirta Vaikų sveikatos metams paminėti. Konferencijoje dalyvavo rajono ugdymo įstaigų vadovai ir atstovai, savivaldybės administracijos darbuotojai, tarybos nariai bei įstaigų vadovai. Konferencijos tikslas – pristatyti vaikų sveikatos politikos įgyvendinimą ir perspektyvas, aptarti mokinių sveikatos įgūdžių ugdymo aktualijas.

Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras siekdamas skatinti sveiko maisto vartojimą ėmėsi iniciatyvos Lazdijų rajone esančias maitinimo įstaigas, kurių valgiaraštyje yra bent keletas sveiko maisto patiekalų, apdovanoti sveiko maisto ženklais. Buvo paskelbtas konkursas, kuriame dalyvavo Lazdijų meno mokyklos mokiniai. Jie ir sukūrė unikalų sveiko maisto ženklą. Komisija išrinko tris moksleives, kurios buvo apdovanotos atminimo dovanėlėmis – puodeliais, ant kurių puikavosi jų pačių nupiešti „Sveiko maisto ženklai“.

Pažymint Vaikų sveikatos metus VSB iniciavo, kad tradicinė jaunimo vasaros stovykla taptų sveikatingumo ugdymo stovykla. VSB bendradarbiaujant Lietuvos sveikuolių sąjunga ji tapo vaikams ir jaunimui patraukli savo mokymo formomis. Stovykloje „Laisvės kodas“ dalyvavo 43 jaunuoliai. Stovyklos tikslas - siekti, kad dalyviai ne tik linksmai ir prasmingai praleistų laiką, bet ir pakeistų požiūrį į gyvenseną: taptų sąmoningesni, atsakingi už savo veiksmus, imtųsi iniciatyvos dėl savo ir artimųjų sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymo.

2014 m. Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras kartu su Lietuvos Sveikatos mokslų universitetu vykdė Tarptautinę mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos ir sveikatos apklausą, kurios metu buvo apklausti 5, 7, 9 klasių mokiniai ir auklėtojos, viso 240. Kartu su Lazdijų švietimo centru atliko tyrimą apie tėvų elgesio įtaką vaikų ir paauglių psichoaktyvių medžiagų vartojimui. Buvo apklausta 240 tėvų.

9 iš savivaldybės Vaiko gerovės komisijos atsiųsti paaugliai, kuriems paskirta minimalios priežiūros priemonės per 2014 metus dalyvavo 47 teoriniuose ir praktiniuose užsiėmimuose psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos tema.

Koordinuojant visuomenės sveikatos priežiūros specialisčių, vykdančių sveikatos priežiūrą mokyklose veiklą ugdymo įtaigose organizuota daug renginių sveikos gyvensenos temomis. Kiekvieną mėnesį organizuojami susirinkimai, kurių metu aptariami praėjusio mėnesio renginiai, taip pat aptariami renginiai, kurie bus organizuojami ateinančių mėnesių.

10. PRIVALOMASIS SVEIKATOS MOKYMAS

VSB yra įsigijęs visuomenės sveikatos priežiūros licenziją privalomiesiems pirmos pagalbos ir higienos įgūdžių mokymams. Nuo 2014 m. pradėtos teikti mokamos paslaugos. Pagrindiniai mokymų dalyviai yra ugdymo įstaigų darbuotojai, vairuotojai, norintys įsigyti teisę vairuoti, darbuotojai, kurių veikla susijusi su maistu ir kt. Per 2014 m. yra suteikta privalomųjų pirmos pagalbos mokymo paslaugų 262 asmenims ir privalomųjų higienos įgūdžių mokymo paslaugų 232 asmenims.

11. VSB VEIKLOS KRYPTYS IR LAUKIAMAI REZULTATAI

Ataskaitiniais metais svarbiausia VSB veiklos kryptis išlieka teikiamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų kokybės gerinimas ir plėtra:

1. Rajono ugdymo įstaigų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas, koordinavimas.
2. Veikla su tikslinėmis grupėmis.
4. Tikslinių programų rengimas ir įgyvendinimas.
5. Sveikatinimo veiklos plėtra bendruomenėse, seniūnijose.
6. Reguliarus informacijos internetiniame puslapyje (<http://www.lazdijuvsbiuras.lt/>) atnaujinimas, informacijos sklaida.
7. Bendradarbiavimo plėtra.
8. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos bei kitų valstybinių institucijų patvirtintomis strategijomis stiprinti ir saugoti gyventojų sveikatą, formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą įgyvendinant numatytas priemones ir veiklas.

12. ĮSTAIGOS PROBLEMOS IR JŲ SPRENDIMAS

Nuo 2014 m. valstybės deleguota funkcija ir skiriamas tolygus finansavimas suteikia galimybę savalaikiai planuoti veiklą, tačiau lėšų trūksta visuomenės sveikatos priežiūrai vykdyti. Valstybės deleguotos lėšos yra skiriamos tik visuomenės sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiui ir įstaigos veiklai. Darbo užmokesčio fonde nėra numatyta lėšų nei įstaigos vadovui nei buhalteriiui, todėl jiems darbo užmokestis skaičiuojamas iš lėšų, skirtų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti.

Dar vienas trūkumas - dideli darbo krūviai viename visuomenės sveikatos priežiūros specialistui (1000 ar 500 mokinių – specialistas dirbdamas 1 etato darbo krūviu turi aptarnauti nuo 1 iki 5 mokyklų). Be to jie neturi privalomos sveikatos ugdymo ir mokymo pamokos bendrojo ugdymo procese, sveikatos mokymas vyksta kaip popamokinė, būrelinė veikla. Mažas gyventojų tankis rajone, gyventojai išsibarstę po rajoną, gyvena vienkiamiuose, labai sunku suburti visus į vieną vietą, informaciją galima perduoti tik per spaudą. Dėl tos pačios priežasties susiduriame su gyventojų pasyvumu, sunku juos sudominti ir prikviesti į renginius. Nėra paskaičiuoto visuomenės sveikatos stiprinimui lėšų realaus poreikio viename gyventojui. Pagal gaunamą finansavimą už visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugas atsakingas tik vienas specialistas, dėl to neįmanoma suteikti visų sveikatos stiprinimo paslaugų gyventojams. Trūksta žmogiškųjų išteklių, maži darbo užmokesčiai nemotyvuoja jaunų specialistų važiuoti dirbti į rajonus. Maži biuro specialistų ir vadovo darbo užmokesčiai, dideli darbo krūviai, dirbama už kelis asmenis. Svarbiausia - nėra patvirtintos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų nomenklatūros ir normatyvų viename visuomenės sveikatos stiprinimo specialistui, nėra normatyvų ir įkainių.

Valstybinėse programose nėra aiškus savivaldybėms ar biurams priskirtų vykdytinų priemonių mastas, neišskirtos lėšos kiekvienam atsakingam vykdytojui. Kai kuriose valstybinėse programose yra nurodytos veiklos, priemonės, tačiau jų įgyvendinimui visai nėra skiriamas finansavimas.

Šalies mastu savalaikiai neparengti visi teisės aktai, reglamentuojantys visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymą.

Privalumas ir tas, kad ES lėšomis renovuotos patalpos, įsigytas automobilis, padidėja galimybė visuomenės sveikatos paslaugas priartinti prie gyventojų. Siekdami užtikrinti visuomenės sveikatos priežiūros tęstinumą rajone, koordinuosime, organizuosime ir vykdysime praktines veiklas, susitikimus bendruomenėse, kolektyvuose, pristatysime konkrečius sveikatos saugojimo ir stiprinimo modelius bei kartu ieškosime efektyviausių jų įgyvendinimo būdų, plėsime visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas gyventojams, turintiems rizikos veiksnius pasitelkiant socialinius partnerius.

13. VSB VEIKLOS REZULTATAI

Eil. Nr.	Funkcija	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Vertinimo kriterijų reikšmės					Išvykdytų priemonių skaičius
			I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	Planuotų priemonių skaičius	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Mokinių visuomenės sveikatos priežiūra							
1.1.	Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija	Vykdytų programų skaičius		1			1	1
		Organizuotų renginių skaičius	1	1		1	3	3
		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius	1000	1000		1000	3000	3439
		Parengtos bei išplatintos metodinės medžiagos skaičius		100		100	200	200
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius			1		1	1
1.2.	Sveikos mitybos skatinimas	Organizuotų renginių skaičius	1			1	2	2

		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius	500			1000	1500	1942
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius	1			1	2	4
1.3.	Fizinio aktyvumo skatinimas	Organizuotų renginių skaičius		1	1		2	2
		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius		1000	1000		2000	2198
		Parengtos bei išplatintos metodinės medžiagos skaičius		1000			1000	1000
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius	1			1	2	2
1.4.	Regos ir jos sutrikimų prevencija	Užregistruota mokinių apsilankymų pas visuomenės sveikatos priežiūros specialistą	100	100	100	100	400	400
		Vykdytų programų skaičius		1			1	1
		Organizuotų renginių skaičius	3	3	3	3	12	12

		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius	100	100	100	100	400	1054	
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius			1		1	1	
1.5.	Laikysenos ir jos sutrikimų prevencija	Organizuotų renginių skaičius			1		1	1	
		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius			50		50	115	
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius		1			1	1	
1.6.	Asmens ir burnos higiena	Organizuotų renginių skaičius	1	1	1		3	3	
		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius	500	500	500		1500	3238	
		Parengtos bei išplatintos metodinės medžiagos skaičius			100		100	100	

		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius			1		1	1	
1.7.	Infekcinių ligų prevencija	Organizuotų renginių skaičius		1	1	1	3	3	
		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius		500	500	500	1500	3102	
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius				1	1	1	
1.8.	Lytiškumo ugdymas	Organizuotų renginių skaičius	1		1		2	2	
		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius	100		100		200	212	
1.9.	Traumų prevencija	Organizuotų renginių skaičius			1		1	1	
		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius			150		150	179	
1.10.	Psichinės sveikatos prevencija	Organizuotų renginių skaičius			1		1	1	
		Renginiuose dalyvavusių mokinių skaičius			50		50	52	

		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius			1		1	1
1.11.	Konsultacijų teikimas	Užregistruota mokinių apsilankymų pas visuomenės sveikatos priežiūros specialistą	500	500	500	500	2000	1557
2.	Visuomenės sveikatos stebėseną							
2.1.	Stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas, kaupimas	Stebėsenos rodiklių skaičius	30	30	100	90	250	250
2.2.	Stebėsenos ataskaitos	Parengtų ataskaitų skaičius	1		2	2	5	5
2.3.	Informacijos apie visuomenės sveikatos stebėsenos rezultatus viešinimas	Informacijos pateikimas visuomenei		1			1	1
3.	Visuomenės sveikatos stiprinimas							
3.1.	Fizinio aktyvumo skatinimas	Renginių skaičius	4	5	7	5	21	22
		Renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius	45	35	70	35	185	237
		Vykdytų programų skaičius		1			1	1
		Parengtos bei išplatintos metodinės medžiagos skaičius	35	35	35	35	140	149

3.2.	Sveikos mitybos skatinimas	Renginių skaičius							
			1			3	4	6	
		Renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius	20			120	140	268	
		Parengtos bei išplatintos metodinės medžiagos skaičius	60	20	20	220	320	320	
3.3.	Infekcinių ligų prevencija	Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius		1	1		2	2	
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius	1			1	2	2	
3.4.	Širdies ir kraujagyslių ligų prevencija	Renginių skaičius		3	2	1	6	6	
		Renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius		100	40	20	160	106	
		Parengtos bei išplatintos metodinės medžiagos skaičius		100	40	20	160	160	

3.5.	Psichoaktyvių medžiagų prevencija	Renginių skaičius				1	1	1
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius		1			1	1
		Renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius				100	100	82
		Parengtos bei išplatintos metodinės medžiagos skaičius				100	100	100
3.6.	Onkologinių ligų prevencija	Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius		1			1	2
3.7.	Psichinės sveikatos prevencija	Renginių skaičius		1		2	3	3
		Renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius		25		55	80	80
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius				2	2	2

3.8.	Traumų ir apsinuodijimų prevencija	Renginių skaičius		1	2		3	3
		Renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius		20	40		60	73
		Straipsnių, informacinių pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius		1			1	1
		Parengtos bei išplatintos metodinės medžiagos skaičius		20	40		60	60

Ataskaitą parengė:

direktorė

Ramutė Kunigiškienė

Pastaba: lentelė „VSB veiklos rezultatai“ pateikta pagal LR Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktą formą ir nurodytus vertinimo kriterijus.